

POLITIEACADEMIE
JAARSTUKKEN 2016
DEEL II

JAARREKENING
BIJLAGEN
OVERIGE GEGEVENS

Apeldoorn, 5 juli 2017

Politieacademie

Bezoekadres:

Arnhemseweg 348
7334 AC Apeldoorn

Postadres:

Postbus 834
7301 BB Apeldoorn

T 088 – 662 20 00

E info@politieacademie.nl

W www.politieacademie.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	5
2. Balans	6
3. Exploitatierkening	7
4. Kasstroomoverzicht.....	10
5. Toelichting op de jaarrekening.....	11
6. Toelichting op de balans	18
7. Niet in de balans opgenomen financiële rechten en verplichtingen.....	26
8. Gebeurtenissen na balansdatum	26
9. Toelichting op de exploitatierkening	27
<i>Bijlagen behorende bij de jaarrekening.....</i>	32
Bijlage 1: Staat van overdracht en besteding van rijksbijdragen 2016	33
Bijlage 2: Staat van materiële vaste activa	34
Bijlage 3: Staat van voorzieningen	35
Bijlage 4: Wet Normering Topinkomens	36
Bijlage 5: Staat van opgenomen en op te nemen leningen.....	37
Ondertekening.....	38
Overige gegevens	39
1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	40

1. Inleiding

Dit is de laatste jaarrekening van de Politieacademie in haar oude vorm. Door de inwerkingtreding van de gewijzigde Politiewet 2012 is de Politieacademie vanaf 1 januari 2017 onderdeel geworden van het politiebestedel. De mensen en middelen van de Politieacademie gaan, op enkele uitzonderingen na, over naar de politie. De Politieacademie betreft de mensen en middelen die ze nodig heeft voor de uitvoering van haar taken voortaan van de politie; de politie stelt die "ter beschikking".

De Politieacademie wordt al sinds 2012 geconfronteerd met sterk dalende rijksbijdragen, terwijl ook de overige baten een dalende lijn vertoonden. Ombuigingen en aanvullende maatregelen hebben er de afgelopen jaren voor gezorgd dat de lasten zodanig gedaald zijn, dat grote tekorten uitbleven. Ook de komende tijd staat de Politieacademie nog voor een uitdaging. Hoewel de eerste fase van de personele reorganisatie in 2016 is afgerond, is er nog sprake van een onevenwichtige bezetting die de komende jaren in lijn moet worden gebracht met de geplande formatie. Ook in de bedrijfsvoering moeten verdere efficiencyvoordelen behaald worden door overdracht van taken aan het politiedienstencentrum (PDC).

Het jaar 2016 is afgesloten met een positief resultaat, terwijl de begroting uitging van een aanzienlijk tekort. Het resultaat van zowel 2015 als 2016 is sterk beïnvloed door een aantal grote eenmalige posten. In het onderstaande overzicht is het resultaat gecorrigeerd voor deze eenmalige posten.

€* 1.000	2016	2015
Gepresenteerd resultaat	3.856	-2.589
Incidentele posten		
Boekwinst verkoop locatie Lelystad	6.681	
Opname verplichting uitstroomregelingen reorganisatie	-2.529	
Vrijval VOV bijdrage		1.764
PTSS voorziening		117
Incidentele lasten (waaronder een bijdrage aan de gemeente Apeldoorn voor aanpassing inrit concernlocatie)		-634
Totaal incidentele posten	4.152	1.247
Genormaliseerd resultaat	296	-3.836

2. Balans

x € 1.000

(ná voorstel resultaatbestemming)	Referentie	31-12-2016	31-12-2015
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	159.824	171.428
Financiële vaste activa	2	22.197	22.843
Totaal vaste activa		182.021	194.271
Vlottende activa			
Vorraden	3	1.202	1.374
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	4	13.726	23.234
Liquide middelen	5	50.286	8.897
Totaal vlottende activa		65.214	33.505
Totaal activa		247.235	227.776
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	6	29.874	25.849
Bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma	7	0	169
Totaal eigen vermogen		29.874	26.018
Voorzieningen	8	26.030	27.577
Langlopende schulden	9	152.503	131.212
Kortlopende schulden en overlopende passiva	10	38.828	42.969
Totaal vreemd vermogen		217.361	201.758
Totaal passiva		247.235	227.776

3. Exploitatierkening

x € 1.000

	Referentie	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
BATEN				
Algemene bijdrage	11	94.347	98.311	100.613
Bijzondere bijdrage	12	12.200	17.062	14.912
Totaal rijksbijdragen		106.547	115.373	115.525
Overige baten politie	13	49.746	52.395	45.039
Overige baten niet politie	14	7.088	15.728	8.617
Totaal overige baten		56.834	68.123	53.656
Totaal baten		163.381	183.496	169.181
LASTEN				
Personele lasten (eigen personeel)	15	93.570	105.430	96.766
Personeel van derden	16	21.844	21.036	21.350
Totaal personele lasten		115.414	126.466	118.116
Opleiding en vorming	17	10.102	11.129	10.338
Huisvesting	18	20.683	21.639	22.156
Vervoer	19	5.229	5.066	4.288
Verbindingen en automatisering	20	6.731	5.685	7.126
Beheer	21	6.176	6.208	6.339
Rente	22	4.052	3.447	3.407
Totaal materiële lasten		52.973	53.174	53.654
Totaal lasten		168.387	179.640	171.770
Bedrijfsresultaat		-5.006	3.856	-2.589
Exploitatieresultaat		-5.006	3.856	-2.589
Resultaatbestemming				
Toevoeging(+) / onttrekking(-) algemene reserve		-5.006	3.856	-2.419
Onttrekking bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma		0	0	-170
Bestemming exploitatieresultaat		-5.006	3.856	-2.589

Toelichting op het exploitatieresultaat (samenvatting)

Realisatie 2016 ten opzichte van begroting 2016

	x € 1 miljoen	in %
Baten		
	Afwijking	
	+/-	
◆ De algemene bijdrage is hoger dan begroot door de loon- en prijsbijstelling en besteding van het restant saldo van de bijdrage van het LECD.	4,0	+4,2%
◆ De besteding van de bijzondere bijdragen is hoger, doordat het volledige saldo van de reorganisatiebijdrage is benut voor het vormen van een verplichting voor het betalen van de toegekende uitstroomvoorzieningen (m.n. 18-maandenregelingen) in de jaren 2017 t/m 2019.	4,8	+39,8%
◆ De baten vanuit de politie zijn hoger, door de hogere baten onderwijs en werving & selectie.	2,6	+5,3%
◆ De baten van derden (o.a. KMAR) zijn hoger, vooral voor contractonderwijs.	1,9	+26,4%
◆ Er is boekwinst gerealiseerd op de verkoop van activa, voor het grootste deel door de verkoop van de locatie Lelystad.	6,8	
Totaal baten	20,1	+12,3%
Lasten		
◆ De loonkosten (salarissen + sociale lasten) zijn hoger. De sterkte eigen personeel is gemiddeld 28 fte hoger (+2,0%) dan begroot. De loonkosten per fte zijn 6,2% hoger dan begroot als gevolg van de CAO Politie.	7,6	+8,2%
◆ De overige personeelslasten zijn hoger, met name door het vormen van een verplichting van 7,1 miljoen voor het betalen van de toegekende uitstroomvoorzieningen (m.n. 18-maandenregelingen) in de jaren 2017 t/m 2019.	7,1	+99,2%
◆ De lasten (negatieve lasten) van gedetacheerde medewerkers zijn hoger, doordat meer medewerkers zijn gedetacheerd naar de politie en de doorbelasting per fte hoger was.	-2,9	+43,9%
◆ De lasten voor personeel van derden zijn lager dan begroot. De inhuur van acteurs en gastdocenten voor het onderwijs was aanzienlijk lager, evenals de inhuur voor de bedrijfsvoering. De inhuur voor werving en selectieactiviteiten was hoger dan begroot.	-0,8	-3,7%
◆ De kosten voor opleiding en vorming waren hoger dan begroot, door hogere wervingskosten bij W&S en aanschaf leermiddelen in het onderwijs.	1,0	+10,2%
◆ Bij de huisvestingslasten is een overschrijding ten opzichte van de begroting, onder andere doordat investeringen in een energiebesparingsproject als verlies genomen zijn, nadat het project is beëindigd wegens gebrek aan resultaat.	1,0	+4,6%
◆ De vervoerslasten zijn lager dan begroot.	-0,2	-3,1%
◆ De lasten voor verbindingen en automatisering zijn lager. De afschrijvingslasten zijn veel lager dan begroot doordat investeringen uitgesteld zijn (LARA/GARA en MEOS). Daarnaast zijn de kosten van huur en lease lager dan begroot.	-1,0	-15,5%
◆ De lasten voor beheer zijn vrijwel gelijk aan de begroting.	0,0	0,5%
◆ De rentelasten zijn lager. Dit komt doordat nieuwe (aanvullende) leningen op een later moment en tegen een lager tarief zijn afgesloten.	-0,6	-14,9%
Totaal lasten	11,2	+6,7%
Bedrijfsresultaat	8,9	

Realisatie 2016 ten opzichte van realisatie 2015

x € 1 miljoen in %

Baten

	Afwijking +/-	
◆ De algemene bijdrage is lager dan vorig jaar, met name de bijdrage voor het initiële onderwijs (sterktebudget).	-2,3	-2,3%
◆ De besteding van de bijzondere bijdragen is hoger, doordat het volledige saldo van de reorganisatiebijdrage is benut voor het vormen van een verplichting voor het betalen van de toegekende uitstroomvoorzieningen (m.n. 18-maandenregelingen) in de jaren 2017 t/m 2019. In 2015 is het restantbedrag van de bijdrage VOV vrijgevallen ten gunste van het resultaat.	2,1	+14,4%
◆ De totale baten politie zijn hoger dan vorig jaar. De baten voor regulier contractonderwijs waren conform begroting hoger dan vorig jaar en daarnaast waren er extra baten voor opleidingen DSI en ME. Voor werving en selectie zijn aanvullende activiteiten doorbelast.	7,4	+16,3%
◆ De baten niet politie (o.a. KMAR) waren licht hoger dan vorig jaar.	0,5	+5,5%
◆ Er is boekwinst gerealiseerd op de verkoop van activa, voor het grootste deel door de verkoop van de locatie Lelystad.	6,6	
Totaal baten	14,3	+8,5%

Lasten

◆ De loonkosten (salarissen + sociale lasten) zijn hoger. De sterkte eigen personeel was gemiddeld 37 fte lager (-2,6%). De loonkosten per fte waren 5,4% hoger als gevolg van de CAO Politie.	2,7	+2,8%
◆ De overige personeelslasten zijn hoger, met name door het vormen van een verplichting van 7,1 miljoen voor het betalen van de toegekende uitstroomvoorzieningen (m.n. 18-maandenregelingen) in de jaren 2017 t/m 2019.	7,3	+104,8%
◆ De lasten (negatieve lasten) van gedetacheerde medewerkers zijn hoger, doordat meer medewerkers zijn gedetacheerd naar de politie.	-1,3	+16,5%
◆ De lasten voor personeel van derden zijn lager dan vorig jaar. De kosten voor gedetacheerden vanuit de politie, voornamelijk docenten, waren hoger. De overige inhuur was lager, onder andere voor Kennis & Onderzoek en Werving & Selectie.	-0,3	-1,5%
◆ De kosten voor opleiding en vorming zijn hoger dan vorig jaar. Vooral de kosten van leer- en hulpmiddelen en munitie waren hoger.	0,8	+7,7%
◆ De huisvestingslasten zijn lager dan vorig jaar. In zowel 2015 als 2016 werden de kosten beïnvloed door incidentele posten. Daarnaast waren in 2016 met name de energiekosten en de schoonmaakkosten lager dan vorig jaar.	-0,5	-2,3%
◆ De vervoerslasten zijn hoger, doordat vorig jaar de kosten positief beïnvloed werden door verrekening van een te hoog voorschotsaldo met de leasemaatschappij.	0,8	+18,1%
◆ De lasten voor verbindingen en automatisering zijn lager dan vorig jaar. De afschrijvingen zijn veel lager door het uitstellen van geplande investeringen, o.a. randapparatuur C2000 en MEOS. Daarnaast zijn er minder ICT-middelen aangeschaft, zoals laptops, tablets en telefoons.	-1,5	-20,2%
◆ De beheerlasten zijn iets lager dan vorig jaar.	-0,1	-2,1%
◆ De rentelasten zijn even hoog als vorig jaar.	0,0	+1,2%
Totaal lasten	7,9	+4,6%

Bedrijfsresultaat

6,4

4. Kasstroomoverzicht

x € 1.000

	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Exploitatieresultaat boekjaar	-5.006	3.856	-2.589
Afschrijvingen vaste activa	12.636	11.689	12.513
Mutatie voorzieningen	81	-901	-1.704
Overige mutatie eigen vermogen	0	0	0
Mutatie werkkapitaal (excl. liquide middelen)	10.528	5.539	-20.370
Kasstroom operationele activiteiten	18.239	20.183	-12.150
Investerings materiële vaste activa	-16.685	-6.878	-7.284
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	6.793	58
Investerings financiële vaste activa	0	0	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	0	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-16.685	-85	-7.226
Langlopende schulden	30.000	33.051	35.000
Aflossing langlopende schulden	-12.260	-11.760	-6.759
Kasstroom financieringsactiviteiten	17.740	21.291	28.241
Mutatie liquide middelen	19.294	41.389	8.865
Toelichting op de liquide middelen			
Stand per 1 januari	8.897	8.897	32
Mutatie liquide middelen	19.294	41.389	8.865
Stand per 31 december	28.191	50.286	8.897

5. Toelichting op de jaarrekening

5.1. Algemeen

5.1.1. De taken van de Politieacademie

De Politieacademie heeft drie taken, het zorgdragen voor:

- Werving en selectie;
- Politieonderwijs;
- Kennis en onderzoek.

Werving en selectie

De Politieacademie ondersteunt de politie bij de personeelsvoorziening door de landelijke werving van aankomende politiemedewerkers te verzorgen. Naast de werving verzorgt de Politieacademie de selectie van kandidaten die solliciteren naar een functie bij de politie. Het selecteren gebeurt op basis van een meting van geschiktheid door middel van psychologisch onderzoek en testen op het gebied van conditie, taak en intelligentie.

Kenmerkend voor de aanpak van de werving en selectie zijn een landelijk contactcenter, uniforme standaarden, korte doorlooptijden en een knip in twee selectieronden. Op contractbasis ondersteunt de Politieacademie ook de werving van bijvoorbeeld recherchekundigen, administratief-technisch (AT) personeel en persoonsbeveiligers.

Politieonderwijs

De Politieacademie verzorgt basis- en vakspecialistisch politieonderwijs. De basisopleidingen zijn bedoeld voor medewerkers die starten met een baan bij de politie (aspiranten). Deze basisopleidingen worden gegeven op verschillende niveaus, variërend van middelbaar beroepsonderwijs (MBO) (niveau 2, 3 en 4) tot hoger onderwijs (HO) (niveau 5 en 6). De MBO-opleidingen worden verspreid over Nederland verzorgd; de HO-opleidingen worden in Apeldoorn gegeven. Alle opleidingen worden dual gegeven waarbij de aspiranten de perioden op de academie afwisselen met perioden bij het korps.

De vakspecialistische opleidingen bieden vervolgonderwijs voor ervaren politiemensen om hen op te leiden voor de uitoefening van specialistische en/of leidinggevende taken binnen de politie. Hierbij kunnen zij zich specialiseren op het gebied van recherche, vreemdelingtoezicht, handhaving, crisis- en gevaarbeheersing en politieleiderschap.

Naast het door het Ministerie van Veiligheid en Justitie bekostigde onderwijs, biedt de Politieacademie contractonderwijs aan. Dit betreft voor het overgrote deel standaardonderwijs dat de politie afneemt boven het beschikbare (loopbaan)budget. Ook worden opleidingen verzorgd voor derden.

Om een goede aansluiting te bewerkstelligen met het te volgen onderwijs worden bij een deel van de studenten EVC's (erkenning van verworven competenties) afgenomen.

Kennis en onderzoek

De Politieacademie ontwikkelt en verzamelt politiekundige kennis die aansluit bij de politiepraktijk en de ontwikkelingen die zich in deze praktijk voordoen. De kennis- en onderzoekstaak van de Politieacademie werkt vraag gestuurd. Dit wil onder andere zeggen dat het toegepast wetenschappelijk onderzoek dat onder de verantwoordelijkheid van de Politieacademie wordt uitgevoerd, aansluit bij de actuele kennisvragen binnen de politie. Die kennisvragen hebben betrekking op actuele onderwerpen in het politiewerk (operationele thema's) en op relevante ontwikkelingen die het politiewerk (gaan) raken (strategische thema's). De strategische onderzoeksagenda en de jaarlijkse onderzoeksprogrammering zijn middelen om de vraagsturing op het gebied van onderzoek vorm te geven.

5.1.2. De bekostiging van de Politieacademie

De Politieacademie wordt bekostigd door het Ministerie van Veiligheid en Justitie door middel van een algemene bijdrage en bijzondere bijdragen. De overige baten zijn voor een groot deel afkomstig van de politie en voor de rest van derden uit de veiligheidsketen. De bekostiging door het Ministerie van Veiligheid en Justitie bestaat uit verschillende componenten:

Algemene bijdrage

- Sterktebudget: werving, selectie, EVC's en basispolitieonderwijs (inclusief Voorbereidende en Ondersteunende Activiteiten (VOA));
- Loopbaanbudget: vakspecialistisch onderwijs;
- Overig: onderzoek en ontwikkeling, programma Politie & Wetenschap (apparaatskosten).

Bijzondere bijdrage

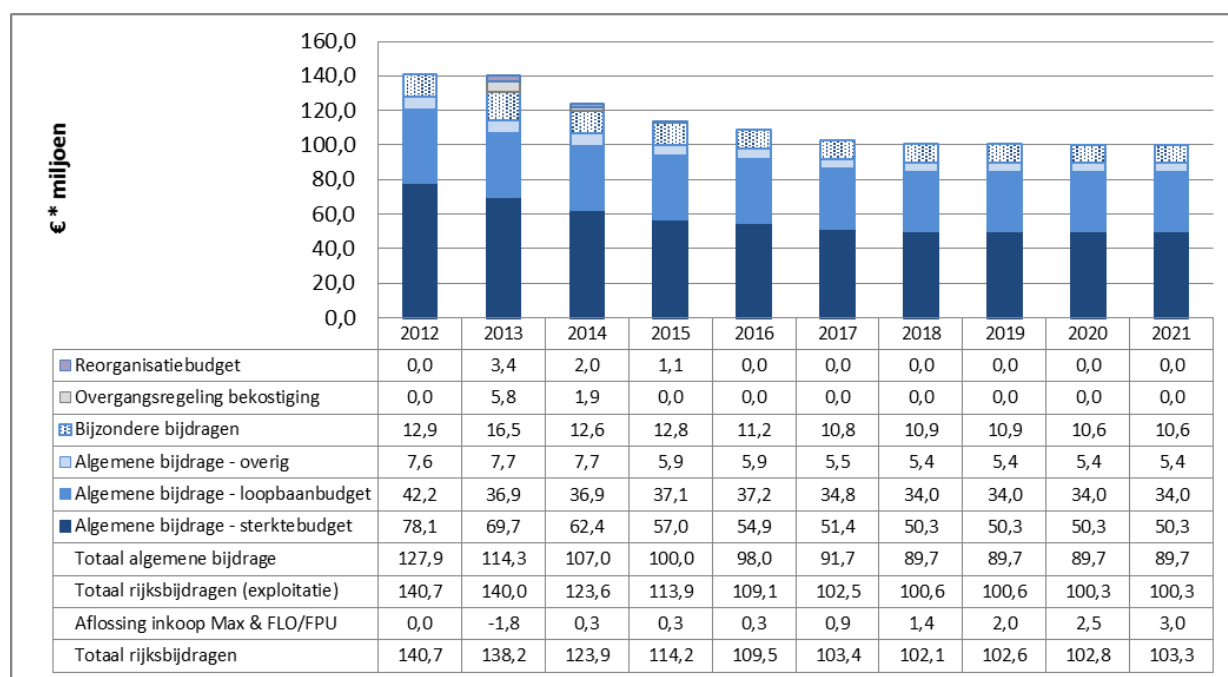
De volgende structurele bijzondere bijdragen worden ontvangen:

- Met een onderwijsfunctie: Stafafdeling Internationale Relaties en Internationalisering (SIRI), Leren & ICT en School voor Politie Leiderschap (SPL);
- Met een kennisfunctie: Commissie Politie & Wetenschap (programmadeel);
- Bijdrage rentelasten.

Daarnaast worden diverse tijdelijke bijzondere bijdragen verstrekt door het ministerie.

Het sterktebudget wordt voor een belangrijk deel bepaald door de hoogte van de afgesproken instroom van aspiranten. Bekostiging vindt niet plaats op basis van de werkelijke instroom. Via ratio's kunnen selectieaantallen en aspirant-jaren berekend worden die met een bepaald tarief bekostigd worden. Voor werving wordt een vast bedrag ter dekking van de apparaatskosten gehanteerd. Het scholingstarief is afhankelijk van het niveau van de opleidingen: MBO (niveau 2, 3 en 4) en HO (niveau 5 en 6). Budgetten voor vakspecialistisch onderwijs alsmede kennis en onderzoek worden in de vorm van een vast bedrag uitgekeerd.

De onderstaande grafiek brengt het verloop van de rijksbijdragen in beeld, waaronder de daling van de algemene bijdrage voor het basispolitieonderwijs (sterktebudget) en de daling van de algemene bijdrage voor het vakspecialistisch onderwijs (loopbaanbudget). De algemene bijdrage daalt van € 127,9 miljoen in 2012 naar € 89,7 miljoen in 2018. Dit is een daling van 38,1 miljoen, oftewel 30%. De totale rijksbijdragen, inclusief bijzondere bijdragen, dalen van € 140,7 miljoen in 2012 naar 100,3 miljoen in 2020. Daarnaast lost het ministerie de vordering af met betrekking tot Inkoop Max en FLO/FPU. Dit heeft geen effect op de exploitatie.

Sterktebudget

Met ingang van 2013 is het bekostigingsmodel van het basispolitieonderwijs aangepast, naar aanleiding van de – periodieke - benchmark met de bekostiging in het reguliere onderwijs (MBO en HBO). Tot de wijzigingen behoort de afschaffing van de extra bijdrage (10%) voor examens, de aanpassing van het uitvalspercentage in het rekenmodel van 8% naar 19% op basis van de historische gegevens van de afgelopen 4 jaar die leidt tot een daling van de bekostiging van ruim 5%. Verder is de bekostiging herijkt aan de actuele benchmarkprijzen voor de opleidingen voor niveau 2, 3, 4, 5 en 6. Los van deze wijzigingen is de bekostiging aangepast aan de verkorting van de opleidingen van niveau 2, 3 en 4 (respectievelijk van 1,5 jaar naar 1 jaar, van 3 jaar naar 2,33 jaar en van 4 naar 3 jaar). Per saldo levert een en ander een daling van het sterktebudget op van 36% tussen 2012 (€78,1 miljoen) en 2018 (€50,3 miljoen).

Loopbaanbudget

Het departement heeft het loopbaanbudget (voor vakspecialistisch onderwijs) met ingang van 2013 structureel met een bedrag van €6 miljoen verlaagd. Het loopbaanbudget was in de afgelopen jaren al niet toereikend om aan de behoefte van de politie te voldoen. Als gevolg daarvan wordt een aanzienlijk deel van het vakspecialistisch onderwijs als “contractonderwijs” tegen betaling door de politie afgenomen.

Overige baten

De overige baten (‘contractbaten’) bestaan grotendeels uit opbrengsten van activiteiten die door de Politieacademie worden verricht ten behoeve van de politie. Het gaat voor het overgrote deel om standaardonderwijs dat de politie afneemt boven het beschikbare (loopbaan-)budget. Daarnaast zijn er opbrengsten uit werving- en selectieactiviteiten en onderzoek.

Verder zijn er opbrengsten met betrekking tot activiteiten die door de Politieacademie worden verricht ten behoeve van alle overige opdrachtgevers, vooral binnen de veiligheidsketen.

5.1.3. Continuïteit van de activiteiten en de bedrijfsvoering

Per 1 januari 2013 is bij wet (Politiewet 2012) één nationale politie gevormd, bestaand uit 10 regionale eenheden, één landelijke eenheid en een politiedienstencentrum (PDC). De Politieacademie wordt onderdeel van de Politiewet 2012. Deze wet is daartoe gewijzigd met inwerkingdatum van 1 januari 2017. De Politieacademie is binnen de politie verantwoordelijk voor onderwijs en kennis & onderzoek. De werving- en selectietaak wordt bij de politie ondergebracht.

De wet voorziet in de eigen verantwoordelijkheid van de directeur van de Politieacademie voor de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. De directeur legt direct verantwoording daarover af aan de minister, die zowel minister is van de politie als van het politieonderwijs en -onderzoek. De diploma-gelijkwaardigheid van het politieonderwijs met het reguliere onderwijs blijft door die eigen verantwoordelijkheid gewaarborgd. De onderzoeksprogrammering en het onderzoek zelf kunnen in vrijheid door de Politieacademie worden bepaald, waarbij de strategische onderzoeksagenda, zoals vastgesteld door de minister, richting geeft. De Politieacademie betreft de mensen en middelen die ze nodig heeft voor de uitvoering van haar taken van de politie; de politie stelt die “ter beschikking”. Met de wetwijziging gaan alle medewerkers over naar de politie als formele werkgever en gaan ook de middelen over. De wet geeft de directeur van de Politieacademie zowel een instemmingsrecht bij de selectie van (nieuw) personeel, als een aanbevelingsrecht. Ook heeft de directeur instemmingsrecht op de middelen, specifiek nodig voor politieonderwijs en onderzoek.

De werkzaamheden van de Politieacademie worden gecontinueerd, ongeacht de organisatorische structuur. Bij de waardering van activa en passiva wordt daarom uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling. Dit houdt in dat het geheel van de werkzaamheden van de rechtspersoon wordt voortgezet (art. 2:384 lid 3 BW).

5.2. Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van boek 2, Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en algemeen aanvaarde richtlijnen in Nederland (Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving). In 2013 heeft in afwijking hierop, maar in overeenstemming met de voorschriften van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, de vorming van de voorziening Inkoop Max alsmede de vorming van de voorziening FLO/FPU niet ten laste van het resultaat plaatsgevonden. Het tekort in het overgedragen budget voor de voorziening FLO/FPU is in 2013 rechtstreeks ten laste van het eigen vermogen gebracht.

In de circulaire van 27 december 2012 is vermeld dat de Minister van Veiligheid en Justitie verantwoordelijk is en blijft voor de uitgaven voor Inkoop Max en het volledige financiële risico draagt. In tegenstelling tot BW2 titel 9 is in 2013 een voorziening Inkoop Max gevormd, terwijl de Politieacademie het financieel risico niet draagt. Deze verwerkingswijze is overeenkomstig de voorschriften van het Ministerie.

Daarnaast zijn op de jaarrekening de bepalingen van het Besluit comptabele regelgeving regionale politiekorpsen (BCRRP) en de regeling HAP van toepassing, tenzij met het Ministerie van Veiligheid en Justitie afwijkende afspraken zijn gemaakt. De BCRRP en HAP zijn vervallen per 1 januari 2013. Met het Ministerie van Veiligheid en Justitie is afgesproken deze regelingen te blijven gebruiken, totdat de Politieacademie onder de nieuwe Regeling Financieel Beheer Politie valt, na wijziging van de Politiewet 2012.

De jaarrekening is opgemaakt tegen historische kostprijs. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden verantwoord indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In de toelichting op de balans zijn de balanswaarden per 31 december 2016 vergeleken met de balanswaarden van 31 december 2015. In de toelichting op de exploitatierekening is de realisatie van 2016 vergeleken met de realisatie van 2015 en de begroting 2016.

Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. Alle bedragen (inclusief toelichting) zijn verantwoord in duizenden euro's. Bij afwijkingen is dit expliciet aangegeven.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

De Politieacademie maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

5.3. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen op materiële vaste activa geschieden lineair ten laste van de exploitatierekening op basis van de verwachte economische levensduur van de materiële vaste activa. In het jaar van investering wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Op grond en terreinen wordt niet afgeschreven, tenzij afschrijving over (een deel van) de geactiveerde kosten bedrijfseconomisch wenselijk is, bijvoorbeeld in het geval van overdrachtskosten.

Met betrekking tot de afschrijvingen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd. Deze zijn gebaseerd op de accounting manual van de politie, met uitzondering van de opvallende voertuigen:

	Afschrijvings- termijn in jaren
I. Grond en terreinen	
• Grond	geen
• Erfpachtrechten	20
• Infrastructuur terreinen	20
II. Casco gebouwen	
• Standaard- gebouwen/casco	35
• Concernlocatie	50
• Verbouwingen:	

	- met als oogmerk de levensduur te verlengen	20
	- zonder oogmerk de levensduur te verlengen	20
III.	Overige huisvesting	
	• Machines	15
	• Installaties	15
	• Meubilair, stoffering, inventaris en kantoormachines	10
IV.	Vervoer	
	• Onderwijs en dienstvoertuigen	5
	• Opvallende voertuigen ¹	5
	• ME voertuigen	10
	• Overige voertuigen	5
IV.	Verbindingen en automatisering	
	• Servers	5
	• PC's, WBT's en randapparatuur	4
	• Software	3
	• Mobiele apparatuur:	
	- Mobilifoons	7
	- Portofoons	5
	• Netwerken/bekabeling in pandig/uitpandig	10/10
V.	Overige activa	
	• Onderwijsmiddelen	5

Voor de kosten van groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Financiële vaste activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Vorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen de vervangingswaarde, verminderd met een eventuele voorziening voor incurantheid.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen zijn bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Hierbij zijn de richtlijnen zoals opgenomen in de regeling HAP in acht genomen. De voorzieningen worden opgenomen voor alle in rechte afdwingbare dan wel feitelijke verplichtingen als gevolg van een gebeurtenis voor balansdatum en waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichting uitstroom van middelen nodig is en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat. Hierbij rekening houdend met hetgeen vermeld onder paragraaf 5.2.

---

¹ In afwijking van de afschrijvingstermijn van de politie, wordt de technische levensduur voor opvallende lesvoertuigen vastgesteld op 5 jaar. De motivatie hiervoor is dat opvallende lesvoertuigen niet zo intensief gebruikt worden als de opvallende voertuigen in gebruik bij de noodhulp van de politie.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening jubilea

De voorziening wordt berekend op basis van de toekomstige aanspraken op jubileumuitkeringen, rekening houdend met de achterliggende diensttijd bij werkgevers bij de overheid (incl. militaire dienst), de leeftijd, de blijfkans en de hoogte van de verwachte jubileumuitkering inclusief sociale lasten. De opgenomen verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De verplichting wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening Inkoop Max

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen. De hoogte van de voorziening wordt berekend en opgegeven door de politie.

Voorziening PTSS

Deze voorziening wordt opgenomen voor de geschatte kosten van compensatie aan medewerkers in het kader van de coulanceregeling PTSS. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

5.4. Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieresultaat

Algemeen

Alle in de exploitatierekening vermelde posten zijn opgenomen tegen historische kosten.

Rijksbijdragen

De algemene bijdrage wordt toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking heeft, met uitzondering van de bijdrage voor het LECD. Deze bijdrage en de bijzondere bijdragen worden toegerekend aan het jaar waarin de hiermee samenhangende kosten worden gemaakt.

Overige baten

De overige baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personele- en materiële lasten

De personele- en materiële lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenen en overige personeelsbeloningen

De pensioenregelingen van de Politieacademie worden gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenverplichtingen uit deze regelingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarover ze verschuldigd zijn.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waar onder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de Politieacademie en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. De verplichting wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de Politieacademie beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt, zullen toekomen aan de Politieacademie, en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2016 (en 2015) waren er geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

5.5. Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Er is een marginaal verschil tussen de betaalde, de ontvangen en de toegerekende interest.

6. Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

1. Materiële vaste activa	2016	2015
Boekwaarde op 1 januari	171.428	176.714
Investerings	6.878	7.284
Desinvesteringen - aanschafwaarde	-24.261	-13.570
Desinvesteringen - cumulatieve afschrijving	17.468	13.513
Afschrijvingen	-11.689	-12.513
Boekwaarde op 31 december	159.824	171.428
Hiervan is materiële vaste activa in uitvoering	591	1.348

Algemeen

Alle activa zonder boekwaarde worden conform de accounting manual van de politie verwijderd uit de activa administratie en daarmee de oorspronkelijke aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijving op de balans. Voor investeringen die worden gefinancierd vanuit een investeringsbijdrage geldt dat de ontvangen bijdrage op de activering in mindering wordt gebracht.

Huisvesting

In 2016 is voor 2.998 in huisvesting geïnvesteerd en er is voor 16.049 aan aanschafwaarde gedesinvesteerd. Er is grond in Ossendrecht aangekocht en het circuit in Lelystad is verkocht.

Vervoer

De investeringen betreffen in totaal 2.340. Dit betreft grotendeels 26 opvallende voertuigen, 36 onopvallende voertuigen en 2 ME voertuigen.

Verbindingen en automatisering

De investeringen van 1.450 betreffen onder andere computers en randapparatuur.

Overige activa

De investeringen van 90 betreffen investeringen in diverse leermiddelen.

In bijlage 2 is een mutatieoverzicht van de activa weergegeven.

Financiële vaste activa

	Inkoop Max
Boekwaarde op 1 januari	22.843
Afname	-335
Vrijval	-311
Boekwaarde op 31 december	22.197
Looptijd korter dan 1 jaar	875

Deze vorderingen op het Ministerie van Veiligheid en Justitie houdt verband met de voorziening Inkoop Max. Met ingang van 2013 is het budgetten en de uitvoering van deze regeling overgedragen aan de Politieacademie. Door (tijds)verschillen tussen de uitbetaling aan deelnemers en de aflossing van de vordering door het ministerie is er een verschil tussen de vordering en de voorziening Inkoop Max. Voor de vereffening van dit verschil eind 2022/begin 2023 heeft de Minister zich garant gesteld.

De vrijval Inkoop Max betreft voor -2.399 een tariefswijziging doordat de exitkansen zijn meegenomen in de berekening. 2.087 betreft een herziening in verband met de nieuwe CAO. De overige vrijval komt onder andere door het uit dienst gaan van medewerkers en de overgang naar de politie. De afname betreft de betalingen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

	31-12-2016	31-12-2015
Totaal vaste activa	182.021	194.271

Plottende activa

Vorraden

3. Voorraden	31-12-2016	31-12-2015
Munitie	1.202	1.374
Totaal voorraden	1.202	1.374

Kortlopende vorderingen en overlopende activa

4. Kortlopende vorderingen en overlopende activa	31-12-2016	31-12-2015
I. Debiteuren	7.370	21.631
II. Voorziening dubieuze debiteuren	-11	-428
III. Overige vorderingen	5.144	1.167
IV. Overlopende activa	1.223	864
Totaal kortlopende vorderingen en overlopende activa	13.726	23.234

I. Debiteuren

De daling van het debiteurensaldo is te verklaren doordat in december 2015 een aanvullende factuur van 10.613 voor het contractonderwijs aan de politie is verstuurd. In 2016 is dit per maand gefactureerd. De vorderingen ultimo 2016 op de politie bedragen 10.261. Van het debiteurensaldo per 31 december 2016 staat op 28 maart 2017 nog 368 open, waarvan 98 van de politie.

De ouderdom van deze facturen is als volgt onder te verdelen:	Bedrag	%
Openstaand saldo december	78	21%
Openstaand saldo november	69	19%
Openstaand saldo vóór november	221	60%
Totaal openstaand per 28 maart 2017	368	100%

II. Voorziening dubieuze debiteuren

Voorziening dubieuze debiteuren	2016	2015
Stand per 1 januari	428	88
Dotatie	9	519
Afboekingen	0	-108
Vrijval	-426	-71
Totaal per 31 december	11	428

De vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren heeft voornamelijk betrekking op de KMAR die een groot bedrag aan facturen heeft betaald.

III. Overige vorderingen

De grootste posten binnen de overige vorderingen worden hieronder toegelicht.

Bij de verkoop van Lelystad is afgesproken dat er een depot van 1.000 wordt gevormd. Deze komt vrij bij aflevering. De post Nog te factureren is 3.068 hoger dan vorig jaar. Dit betreffen onder andere de aanvullende opleidingen voor de Dienst Speciale Interventies (DSI) en de landelijke vaardigheidstraining voor de ME (LVT-ME voor in totaal 2.711.

IV. Overlopende activa

De overlopende activa bestaan grotendeels uit vooruitbetaalde kosten inzake huren, licenties en een erfpachtcanon en 400 aan nog te ontvangen vergoeding voor onderzoek van de politie.

Liquide middelen

5. Liquide middelen	31-12-2016	31-12-2015
Kas	16	19
Bank	50.270	8.878
Totaal liquide middelen	50.286	8.897

De liquide middelen staan in zijn geheel ter vrije beschikking van de Politieacademie.

	31-12-2016	31-12-2015
Totaal vlottende activa	65.214	33.505

	31-12-2016	31-12-2015
Totaal activa	247.235	227.776

PASSIVA

Eigen vermogen

Resultaatbestemming

Het College van Bestuur stelt voor om het resultaat van 3.856 over 2016 toe te voegen aan de algemene reserve.

Onderstaande tabel geeft de resultaatsbestemming in 2016 en 2015 weer.

Resultaatbestemming	2016	2015
Dotatie(+)/onttrekking(-) algemene reserve	3.856	-2.419
Onttrekking(-) bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma	0	-170
Bestemming exploitatieresultaat	3.856	-2.589

Algemene reserve

6. Algemene reserve	2016	2015
Stand per 1 januari	26.018	28.437
Resultaatbestemming	3.856	-2.419
Totaal per 31 december	29.874	26.018

De algemene reserve is gewijzigd conform de resultaatbestemming.

De Politieacademie heeft in afstemming met het Ministerie van Veiligheid en Justitie een streefwaarde voor de algemene reserve, als onderdeel van het eigen vermogen, vastgesteld. Deze streefwaarde is gekoppeld aan het risico dat de Politieacademie loopt met haar inkomsten. Het risico met betrekking tot de rijksbijdragen is klein, maar de omvang van de contractbaten, grotendeels uit het opleidingsbudget van de politie, is onzekerder. Met ingang van 2016 is dit risico aanzienlijk kleiner door de afspraak met de politie om het contractonderwijs af te rekenen op begrotingsbasis.

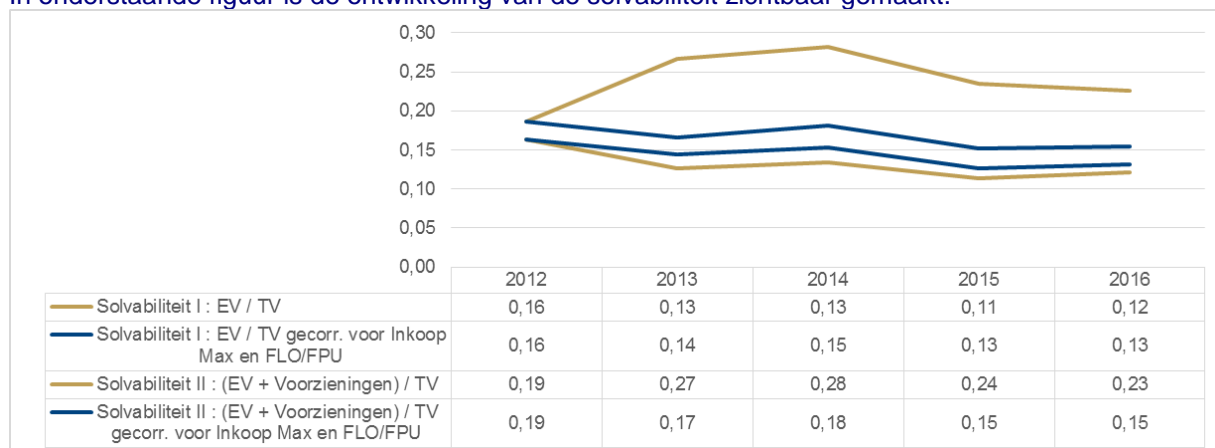
De grondslag van de omvang van de algemene reserve, welke geldt als financiële buffer voor de Politieacademie om onvoorziene tegenslagen op te kunnen vangen, is 7,5% van de gemiddelde rijksbijdragen (algemene en bijzondere) over de voorgaande drie jaren, aangevuld met 40% van de gemiddelde omzet over de voorgaande drie jaren aan contractactiviteiten. De streefwaarde voor 2016 bedraagt 32.918. De dekkingsgraad bedraagt 90,8% in 2016.

Voor de politie is een nieuwe norm vastgelegd voor de minimale en maximale hoogte van het eigen vermogen. Waarschijnlijk wordt deze norm van toepassing op de Politieacademie, na samenvoeging met de politie. In de regeling financieel beheer politie staat het volgende:

- Het eigen vermogen van de politie bedraagt ultimo het jaar minimaal 0% en maximaal 5% van de gemiddelde bijdragen van de laatste drie jaar voorafgaand aan het jaar waarover het vermogen wordt berekend;
- Indien het eigen vermogen minder bedraagt dan 1,5% van de gemiddelde bijdrage, bedoeld in het eerste lid, stelt de korpschef een plan van aanpak op om binnen twee jaar weer boven de 1,5% uit te komen.

De norm op basis van de drempel van 1,5% bedraagt 2.766 en de norm op basis van de bovengrens van 5% bedraagt 9.219 voor 2016. Ten opzichte van de normering voor de politie is de dekkingsgraad van het eigen vermogen ruim voldoende.

In onderstaande figuur is de ontwikkeling van de solvabiliteit zichtbaar gemaakt.

In dit overzicht is zowel solvabiliteit I (eigen vermogen / totaal vermogen) opgenomen alsmede solvabiliteit II ((eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen). De streefwaarde voor solvabiliteit I bedraagt 0,20. De opname op de balans van de voorziening (en de vordering) inzake Inkoop Max, vertekenen het beeld van de ontwikkeling van de solvabiliteit. Derhalve is in het overzicht ook de voor deze effecten gecorrigeerde ontwikkeling opgenomen. De solvabiliteit is vrijwel stabiel in 2016 door het positieve resultaat bij een stijgend balanstotaal.

De liquiditeitsratio (current ratio) is een maatstaf voor de mate waarin de Politieacademie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Deze ratio wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. De streefwaarde bedraagt 0,5. De liquiditeitsratio bedraagt 1,68 ultimo 2016. Indien het kortlopende deel van de financiële vaste activa en de langlopende schulden worden gepresenteerd als kortlopende vorderingen en schulden, resulteert dit in een current ratio van 1,17.

Bestemmingsreserve

7. Bestemmingsreserve mobiliteitsprogramma	2016	2015
Stand per 1 januari	0	170
Resultaatbestemming	0	-170
Totaal per 31 december	0	0

Deze reserve is gevormd ter dekking van de financiële gevolgen van het mobiliteitsprogramma bij de reorganisatie in 2009. In 2015 is de reserve volledig uitgenut en daarmee vervallen.

	31-12-2016	31-12-2015
Totaal eigen vermogen	29.874	26.018

Vreemd vermogen

Voorzieningen

8. Voorzieningen	31-12-2016	31-12-2015
I. Voorziening groot onderhoud	3.050	3.020
II. Voorziening jubilea	1.837	1.872
III. Voorziening Inkoop Max	20.958	22.249
IV. Coulanceregeling PTSS	185	436
Totaal voorzieningen	26.030	27.577
Looptijd korter dan 1 jaar	2.352	3.083
Looptijd 1 – 5 jaar	9.564	7.546
Looptijd langer dan 5 jaar	14.114	16.948
	26.030	27.577

In bijlage 3 is een mutatieoverzicht van de voorzieningen weergegeven.

I. Voorziening groot onderhoud

Jaarlijks doet de Politieacademie onderzoek naar het benodigde onderhoud van de gebouwen in de komende 10 jaar (in volume en geld). Voor groot onderhoud is een voorziening gevormd. Door het vormen van een voorziening worden de lasten van het onderhoud gelijkmatig over de jaren verdeeld. De voorziening is onderbouwd met een uitgebreid geactualiseerd onderhoudsplan. De pieken in het onderhoud (m.n. voor de concernlocatie) liggen in 2018 en 2020.

II. Voorziening jubilea

De voorziening is berekend op basis van de toekomstige aanspraken op jubileumuitkeringen, rekening houdend met de achterliggende diensttijd bij werkgevers bij de overheid (incl. militaire dienst), de leeftijd, de blijfkans en de hoogte van de verwachte jubileumuitkering inclusief sociale lasten.

III. Voorziening Inkoop Max

De voorziening Inkoop Max voorziet voor de rechthebbenden vanaf het geboortjaar 1951 in een voorwaardelijke inkoop van pensioen ter grootte van het restant van de beschikbare fiscale ruimte van de individuele rechthebbende. Op het moment van (pre)-pensionering wordt deze ruimte ingekocht tegen de in dat jaar geldende premietarieven. Deze regeling geldt voor alle rechthebbenden die op 1 januari 2006 in dienst waren en wordt alleen uitgekeerd wanneer de rechthebbende feitelijk gebruik maakt van deze regeling. Bij de berekening van de kosten van Inkoop Max is onder andere uitgegaan van de meest recente sterftetabellen en sectorale grondslagen en is rekening gehouden met een gemiddelde uittredeleeftijd van 65 jaar.

In 2013 heeft het Ministerie van Veiligheid en Justitie de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze regeling aan de politie en de Politieacademie overgedragen met de daarbij behorende voorziening. Tegenover de voorziening staat een vordering op het Ministerie.

IV. Coulanceregeling PTSS

In het Centraal Georganiseerd Overleg Politie (CGOP) van donderdag 4 september 2015 hebben de minister van Veiligheid en Justitie, de korpsleiding en de politievakorganisaties overeenstemming bereikt over de coulanceregeling PTSS. Deze regeling bepaalt de wijze waarop wordt omgegaan met de vergoeding van rechtspositionele aanspraken van (voormalige) politiemensen die door hun werk posttraumatische stress stoornis (PTSS) opliepen. De verjaringstermijn van vijf jaar wordt tijdelijk verruimd en (oud-)medewerkers met PTSS maken aanspraak op een forfaitaire compensatie voor medische kosten en de geleden immateriële schade.

De Politieacademie heeft nog twee medewerkers die waarschijnlijk in aanmerking komen voor compensatie. De financiële afwikkeling zal naar verwachting in 2017 plaatsvinden. Dit is mede afhankelijk van de definitieve vaststelling van PTSS en het vast te stellen afkeuringspercentage. Op basis van een zo goed mogelijke inschatting van deze factoren zijn de verwachte kosten berekend. In

2016 is er één medewerker uitbetaald en één medewerker die dubbel is opgenomen is vrijgevallen. Er zijn geen medewerkers bijgekomen.

Langlopende schulden

9. Langlopende schulden	31-12-2016	31-12-2015
I. Schulden aan banken en ministeries	149.452	131.212
II. Personele reorganisatie	3.051	0
Totaal langlopende schulden	152.503	131.212

I. Schulden aan banken en ministeries

Het verloop van de leningen ziet er als volgt uit:

I. Schulden aan banken en ministeries	31-12-2016	31-12-2015
Stand per 1 januari	131.212	102.971
Opname lening(en) o/g	30.000	35.000
Aflossing	-11.760	-6.759
Totaal 31 december	149.452	131.212
Looptijd korter dan 1 jaar	17.430	11.760
Looptijd 1 – 5 jaar	35.692	34.952
Looptijd langer dan 5 jaar	96.330	84.500
	149.452	131.212

De leningen zijn allemaal afgesloten bij het Ministerie van Financiën onder garantstelling van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Het financieringsbeleid van de Politieacademie richt zich op een maximaal toelaatbare financiering van investeringen in vaste activa met de intern beschikbare financieringsmiddelen. Een overzicht van de leningen is opgenomen in bijlage 5.

Het kortlopende deel van de leningen bedraagt in totaal 17.430. Dit betreft de aflossing in 2017.

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie heeft een maximaal leenplafond vastgesteld van 100% van de materiele vaste activa huisvesting. Het leenplafond per balansdatum bedraagt 150.666. De huidige afgegeven garantstelling van het Ministerie van Veiligheid en Justitie voor afgesloten en nog af te sluiten leningen bij het Ministerie van Financiën bedraagt 172.250. Hiervan is 57.250 aflopend en 115.000 doorlopend. Van de doorlopende garantstelling is 92.202 benut.

II. Personele reorganisatie

Ten laste van het resultaat van 2016 is een verplichting opgenomen van 7.126 voor het betalen van in 2016 toegekende uitstroombetalingen waarvan de kosten in 2017 tot en met 2019 vallen. Het deel met een looptijd langer dan één jaar bedraagt 3.051. Het overige deel van de verplichting is bij de overlopende passiva gepresenteerd.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva	31-12-2016	31-12-2015
Crediteuren	454	3.467
Belastingen en premies	5.335	5.113
Pensioenen	1.137	1.181
Overige kortlopende schulden	1.096	1.040
Overlopende passiva (1)	30.806	32.168
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	38.828	42.969

De schulden ultimo 2016 aan de politie bedragen 921.

De post crediteuren is laag, omdat in verband met de overgang naar de Politie zoveel mogelijk crediteuren zijn betaald in 2016. De post Nog te betalen kosten (binnen de overlopende passiva) is door een snellere verwerking van de facturen lager dan vorig jaar.

De post overige kortlopende schulden bestaan grotendeels uit kennis- en onderzoeksprojecten die onder handen en reeds gefinancierd zijn.

Binnen de overlopende passiva worden twee opvallende mutaties toegelicht. Een aantal bijzondere bijdragen is in 2016 afgewikkeld, waardoor het saldo lager is. Er is een post personele reorganisatie opgenomen voor de kortlopende verplichtingen (korter dan 1 jaar) in verband met diverse uitstroomregelingen die in 2016 aan medewerkers zijn toegekend. Het deel van de verplichting met een looptijd van meer dan een jaar is opgenomen onder langlopende schulden.

(1) Specificatie overlopende passiva	31-12-2016	31-12-2015
Algemene bijdrage	0	358
Bijzondere bijdrage	7.136	12.951
Ontvangen subsidies Ministerie van V&J	0	77
Vooruit gefactureerd	5.660	4.302
Nog te betalen kosten	7.809	8.719
Reservering vakantietoeslag	3.385	3.358
Reservering vakantiedagen	2.741	2.403
Personele reorganisatie	4.075	0
Totaal overlopende passiva	30.806	32.168

Voor een nadere specificatie van de bijzondere bijdrage wordt verwezen naar bijlage 1.

Onderstaand de specificatie van de ontvangen bijdrage conform het schrijven van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Ontvangen bijzondere bijdrage		
2016-712505	1 ^e kwartaalbetaling	2.857
2016-742704	2 ^e kwartaalbetaling	2.856
2016-772906	3 ^e kwartaalbetaling	2.857
2016-804767	4 ^e kwartaalbetaling	2.935
Totaal ontvangen bijzondere bijdrage		11.505

	31-12-2016	31-12-2015
Totaal vreemd vermogen	217.361	201.758

	31-12-2016	31-12-2015
Totaal passiva	247.235	227.776

7. Niet in de balans opgenomen financiële rechten en verplichtingen

7.1. Lopende huur- en erfpachtverplichtingen op onroerende zaken

De Politieacademie heeft diverse locaties in gebruik, die niet in eigendom zijn of die zijn gebouwd op met erfpacht belaste gronden. Hieronder treft u een specificatie aan van de betreffende locaties, met aard, bedrag per jaar en resterende looptijd van de verplichting op 31 december 2016:

Locatie Warnsveld, Rijksstraatweg 127 104

Deze locatie wordt gehuurd van het Gelders Landschap. Het conferentiecentrum bestaat uit vergaderzalen, leslokalen, kantoorruimte, hotel en een restaurant. De op het terrein gevestigde dienstwoning is wel eigendom van de Politieacademie (grond in erfpacht van eigenaar het Gelderse Landschap). De dienstwoning staat op 9.400 m² grond. De bijbehorende garage staat op 26 m², beide met het recht van opstal. Het contract is aangegaan per 1 januari 2010 voor een periode van tien jaar tot en met 31 december 2019. Daarna per jaar verlengbaar tenzij één van de partijen tenminste zes maanden van tevoren schriftelijk opzegt. De opgenomen verplichting betreft zowel de verschuldigde huur als de erfpacht. De huurprijs wordt jaarlijks niet geïndexeerd.

Locatie Den Haag, "de Yp" Katschiplaan 10 307

Een gedeelte van dit gebouw wordt sinds juli 2013 gehuurd van de politie. Het gebouw is in 2012 door het voormalige korps Haaglanden neergezet en aangepast aan de geldende onderwijsnormen. Het betreft kantoorruimte en leslokalen, schietbaan, dojo, sportzaal, parkeerplaatsen en een gedeelte van de praktijkstraat. De opgenomen verplichting betreft de verschuldigde huur inclusief de parkeerplaatsen. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd. Het contract eindigt op 1 juli 2018.

Locatie Rotterdam, Koperstraat 19 784

Op deze locatie wordt basispolitieonderwijs en vakspecialistisch onderwijs verzorgd. Deze locatie wordt gehuurd. Oppervlakte: 2.715 m² kantoorruimte, 99 parkeerplaatsen en 525 m² bedrijfsruimte op ca. 110 m² verhard buitenterrein. Het contract heeft een looptijd tot en met 31 mei 2017. De termijn is verlengd tot en met 30 juni 2021. Het contract heeft een opzegtermijn van 12 maanden. De opgenomen verplichting betreft zowel de huur als de servicekosten. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd.

Locatie Amsterdam, Gyroscoopweg 224

Locatie Amsterdam, Gyroscoopweg bestaat uit een servicecentrum bestaande uit 3 verdiepingen met een totale oppervlakte van 11.789 m², een distributiecentrum (hal) met een totale oppervlakte van 5.975 m² en ongeveer 280 parkeerplaatsen. De terreinen beslaan 13.189 m². De gebouwen zijn overgenomen, maar de terreinen worden gepacht van Havenbedrijf Amsterdam. De pachtprijs wordt jaarlijks geïndexeerd.

Totaal niet in de balans opgenomen financiële rechten en verplichtingen: 1.419

8. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen omstandigheden voorgedaan na balansdatum die substantiële gevolgen hebben voor het beeld van de jaarrekening 2016.

9. Toelichting op de exploitatierekening

BATEN

11. Algemene bijdrage	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Wervingskosten	2.860	2.970	2.965
Selectiekosten	6.288	6.528	6.519
Initieel onderwijs (inclusief examinering)	43.726	45.397	47.559
Totaal sterktebudget	52.874	54.895	57.043
Loopbaanbudget (inclusief examinering)	35.783	37.150	37.087
Onderzoek, Ontwikkeling & Kennismanagement	5.200	5.399	5.391
Politie & Wetenschap	490	509	508
LECD	0	358	584
Totaal overige	5.690	6.266	6.483
Totaal algemene bijdrage	94.347	98.311	100.613

De algemene bijdrage is 3.964 hoger dan begroot, door de toekenning van een loon- en prijsbijstelling waarmee een deel van de gestegen loonkosten als gevolg van de CAO 2015-2017 gecompenseerd werd. Daarnaast is er 358 besteed uit de resterende bijdrage van het Landelijk Expertise Centrum Diversiteit (LECD). Deze bijdrage is per eind 2015 gestopt en het resterende saldo wordt gebruikt voor de dekking voor de doorlopende personeelslasten.

De algemene bijdrage is 2.302 lager dan vorig jaar. Dit is vooral het gevolg van de lagere bekostiging van het initieel onderwijs (sterktebudget). Verder is de benutting van het budget van LECD lager dan in 2015.

12. Bijzondere bijdrage	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Bijzondere bijdrage	12.200	16.985	14.617
Aanvullende bijdrage	0	77	295
Totaal bijzondere bijdrage	12.200	17.062	14.912

De bijzondere bijdragen hebben betrekking op specifieke projecten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling, de kennisfunctie en specifieke inhoudelijke thema's. Een uitgebreide specificatie van de afzonderlijke bijdragen is opgenomen in bijlage 1.

In 2016 is het volledige restant ad 5.711 van de bijzondere bijdrage voor de reorganisatie benut voor het vormen van een verplichting (kortlopende schuld) voor de kosten van de toegekende uitstroombepalingen in 2017 tot en met 2019. Ook in 2015 waren de bijzondere bijdragen hoger dan normaal, doordat het restsaldo van 1.764 uit de bijdrage VOV is aangewend ter dekking van het exploitatietekort, in opdracht van het Ministerie van Veiligheid & Justitie.

Totaal rijksbijdragen	106.547	115.373	115.525
------------------------------	----------------	----------------	----------------

13. Overige baten politie	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Onderwijs en examinering politie	44.200	42.991	36.400
Kennis en onderzoek politie	2.040	1.585	1.850
Werving en selectie politie	1.506	5.307	3.411
Overige baten politie	2.000	2.512	3.378
Totaal overige baten politie	49.746	52.395	45.039

Onder de post 'overige baten politie' worden de opbrengsten verantwoord met betrekking tot activiteiten die door de Politieacademie worden verricht ten behoeve van de politie. Het gaat voor het overgrote deel om standaardonderwijs dat de politie afneemt boven het beschikbare (loopbaan-)budget.

De overige baten politie zijn 2.649 hoger dan begroot en 7.356 hoger dan 2015.

De baten onderwijs en examinering zijn conform afspraak met de politie afgerekend op begrotingsniveau, vooruitlopend op de nieuwe manier van werken na de wetswijziging. Door een begrotingsverschil met de politie is dit afgerekend op 40.200, dus 4.000 lager dan de begroting van de Politieacademie. Daarboven zijn nog enkele aanvullende opleidingen verzorgd voor de Dienst Speciale Interventies (DSI) en de landelijke vaardigheidstraining voor de ME (LVT-ME), voor in totaal 2.711.

De baten kennis en onderzoek zijn lager dan begroting en vorig jaar, doordat er minder betaalde onderzoeken uitgevoerd zijn voor de politie. De baten werving en selectie zijn hoger dan begroting en vorig jaar, doordat de politie heeft bijgedragen in de extra kosten die gemaakt zijn voor de werving- en selectieactiviteiten. Dit betreft de kosten die niet gedekt worden door de rijksbijdrage voor werving en selectie. In 2016 zijn er meer congressen en evenementen georganiseerd voor de politie dan begroot, maar minder dan vorig jaar, zoals blijkt uit overige baten politie.

14. Overige baten niet politie	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Onderwijs en examinering niet politie	6.000	7.369	7.419
Kennis en onderzoek niet politie	488	383	328
Werving en selectie niet politie	100	291	169
Overige baten niet politie	500	916	578
Boekwinst	0	6.769	123
Totaal overige baten niet politie	7.088	15.728	8.617
Totaal overige baten	56.834	68.123	53.656

Onder de post 'overige baten niet politie' worden alle opbrengsten verantwoord met betrekking tot activiteiten die door de Politieacademie worden verricht ten behoeve van alle overige opdrachtgevers, vooral binnen de veiligheidsketen. De overige baten liggen redelijk in lijn met de begroting en vorig jaar. De vermelde boekwinst heeft vrijwel geheel betrekking op de verkoop van de locatie Lelystad. Deze was niet begroot.

LASTEN

15. Personele lasten (eigen personeel)	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Salarissen	72.815	80.513	77.810
Sociale lasten	20.143	20.071	20.080
Overige personeelslasten	7.172	14.283	6.974
Af: baten detacheringen	-6.560	-9.437	-8.098
Totaal personele lasten (eigen personeel)	93.570	105.430	96.766

Personeelsinformatie (in fte)	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Sterkte eind vorig boekjaar	1.411,9	1.416,7	1.487,6
Uit dienst per 31-12		-8,8	-6,1
In dienst getreden		82,2	7,9
Uit dienst (voor 31-12)		-77,3	-73,4
Aanpassing omvang dienstverband		-1,9	0,7
Mutatie sterkte	-65,1	-5,8	-70,9
Sterkte einde boekjaar	1.346,8	1.410,9	1.416,7
Uit dienst per 31-12		-11,7	-8,8
Gemiddelde sterkte	1.379,4	1.407,1	1.444,5
Gemiddelde loonkosten per fte	67,4	71,5	67,8
Gedetacheerden uitgeleend	80,0	101,0	87,8

Het personeelsbestand is in 2016 opnieuw in omvang afgenomen. De sterkte is gedurende het jaar gedaald met 5,8 fte. De gemiddelde sterkte tijdens het jaar komt daarmee 37,4 fte lager uit dan in 2015 en 27,7 fte hoger dan begroot. Het gemiddeld aantal medewerkers dat gedetacheerd is naar de politie stijgt van 87,8 fte in 2015 naar 101,0 fte in 2016.

De gemiddelde loonkosten (salarissen + sociale lasten) per fte zijn ten opzichte van 2015 gestegen van 67,8 naar 71,5 (+5,5%). Dat is grotendeels het gevolg van de loonstijging door de CAO 2015-2017. De bruto lonen stegen met 6,2%, inclusief eenmalige uitkeringen van twee maal 500 euro. De sociale lasten daalden van 25,8% naar 24,9%, met name door de lagere pensioenpremie. Ten opzichte van de begroting 2016, die was gebaseerd op het loonpeil 2015, zijn de loonkosten per fte 6,0% hoger.

De overige personeelslasten bestaan uit een groot aantal posten waaronder de forensenvergoeding, de kosten van opleiding en bijscholing en de ontvangen vergoedingen uit werknemersverzekeringen (bijvoorbeeld voor zwangerschaps- en bevallingsverlof en de ziektewet). Ook de dotaties aan personeelsvoorzieningen komen ten laste van deze post. De overige personeelslasten zijn hoger dan begroot, vooral door de vorming van een verplichting van 7.126 voor het betalen van in 2016 toegekende uitstroomvoorzieningen waarvan de kosten in 2017 tot en met 2019 vallen.

De baten voor uitgeleend personeel (detacheringen) zijn hoger dan begroot en vorig jaar door stijging van het aantal fte dat aan de politie is gedetacheerd.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT verantwoording over 2016 is opgenomen in bijlage 4.

16. Personeel van derden	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Gedetacheerden	4.320	4.979	3.908
Gastdocenten en examinering	7.850	6.206	5.729
Acteurs	1.736	1.193	1.842
Overig ingehuurd personeel	7.938	8.658	9.871
Totaal personeel van derden	21.844	21.036	21.350
Totaal personele lasten	115.414	126.466	118.116

De post gedetacheerden betreft grotendeels medewerkers van de politie die voor een aantal jaren gecontracteerd worden, voornamelijk als docent. In 2016 zijn er gemiddeld 63,7 fte gedetacheerden ingehuurd en in 2015 59,6 fte. In de begroting was rekening gehouden met 60 fte. De loonkosten per gedetacheerde zijn hoger dan begroting en vorig jaar als gevolg van de loonstijging door de CAO.

In 2016 zijn per saldo evenveel gastdocenten, examinatoren en acteurs ingehuurd als vorig jaar, hoewel er een (administratieve) verschuiving tussen gastdocenten en acteurs zichtbaar is. Ten opzichte van de begroting is er met name in het vakspecialistisch onderwijs minder ingehuurd door de lagere onderwijsproductie.

De post overig ingehuurd personeel betreft vooral tijdelijk personeel op ondersteunende functies, bijvoorbeeld onderwijsadministratie en –planning, ICT en facilitair. In de begroting was op deze kosten een aanzienlijke besparing voorzien, die deels gerealiseerd werd. De hogere inhuurkosten voor werving en selectie zorgden ervoor dat de kosten boven het niveau van de begroting bleven.

17-22. Materiële lasten	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
17. Opleiding en vorming	10.102	11.129	10.338
18. Huisvesting	20.683	21.639	22.156
19. Vervoer	5.229	5.066	4.288
20. Verbindingen en automatisering	6.731	5.685	7.126
21. Beheer	6.176	6.208	6.339
22. Rente	4.052	3.447	3.407
Totaal materiële lasten	52.973	53.174	53.654

De afschrijvingslasten zijn als onderdeel van de materiële lasten nader te specificeren:

Afschrijvingslasten	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Huisvesting	8.563	8.142	8.199
Vervoer	2.513	2.105	1.914
Verbindingen en automatisering	1.133	1.126	1.899
Overige activa	427	316	501
Totaal afschrijvingslasten	12.636	11.689	12.513

17. Opleiding en vorming

De lasten voor opleiding en vorming betreffen onder andere de reguliere onderwijskosten (bijvoorbeeld munitie en studiematerialen), de materiële lasten voor onderwijs – en kennisontwikkeling en werving en selectie.

De lasten zijn 1.027 hoger dan begroot en 791 hoger dan vorig jaar. Dit betreft onder andere hogere kosten voor werving- en selectieactiviteiten. Daarnaast zijn er meer leer- en hulpmiddelen aangeschaft en waren de kosten van munitie hoger.

18. Huisvesting

De huisvestingslasten zijn 956 hoger dan de begroting, maar 517 lager dan vorig jaar. De huisvestingskosten in 2016 zijn negatief beïnvloed door de afboeking van 873 aan investeringen in een energiebesparingsproject, nadat het project is beëindigd wegens gebrek aan resultaat. Ten opzichte van zowel de begroting als vorig jaar is sprake van een besparing op schoonmaakkosten, huurkosten, energiekosten en belastingen. Hogere kosten waren zichtbaar bij aanschaf- en onderhoudskosten. In 2015 was tevens sprake van incidentele kosten, waardoor de kosten per saldo hoger waren dan in 2016. Dit was onder ander het gevolg van de aanleg van kleedruimtes in de huurlocatie in Den Haag, de aanschaf van wapenkluisjes en hogere onderhoudskosten van de schietbanen. Daarnaast is in 2015 een bijdrage van 332 aan de gemeente Apeldoorn betaald voor de aanpassingen aan de openbare weg bij de inrit van de concernlocatie.

19. Vervoer

De lasten van vervoer zijn 163 lager dan de begroting, maar 778 hoger dan vorig jaar. In 2015 is 620 terugontvangen van het te hoge voorschotsaldo dat bij de leasemaatschappij was opgebouwd. De brandstofkosten en afschrijvingen waren lager dan begroot, terwijl de onderhoudskosten en belastingen hoger waren.

20. Verbindingen en automatisering

De lasten voor verbindingen en automatisering zijn 1.046 lager dan begroot en 1.441 lager dan vorig jaar. De afschrijvingen zijn veel lager door het uitstellen van geplande investeringen, onder andere randapparatuur C2000 en MEOS. Ook de huur- en leasekosten zijn lager. Daarentegen zijn vorig jaar meer ICT-middelen aangeschaft, waaronder laptops en tablets.

21. Beheer

De lasten van beheer zijn 32 hoger dan de begroting en 131 lager dan vorig jaar. Een groot verschil wordt veroorzaakt door de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren die vorig jaar plaatsvond en dit jaar deels weer vrijviel.

In de post beheer zijn tevens de honoraria voor de diensten van de externe accountantsorganisatie verantwoord. De honoraria worden in onderstaand overzicht gespecificeerd. Er is geen sprake van resultaatafhankelijke honoraria. De bedragen zijn inclusief BTW.

Accountant	Categorie	2016	2015
Deloitte	Statutaire controlewerkzaamheden	85	82
	Meerwerk statutaire controlewerkzaamheden	25	17
	Overige controle(gerelateerde) werkzaamheden	0	0
	Belastingadvies	0	0
	Overige dienstverleningen	19	0
Totaal accountantskosten		129	99

22. Rente

De rentelasten zijn 605 lager dan begroot. Dit komt doordat nieuwe (aanvullende) leningen op een later moment en tegen een lager tarief zijn afgesloten dan begroot. De rentelasten zijn 40 hoger dan vorig jaar. Het gemiddelde saldo van de opgenomen leningen, waarover rente verschuldigd is, is hoger dan vorig jaar, maar het gemiddelde rentetarief is lager.

	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015
Totaal lasten	168.387	179.640	171.770
Bedrijfsresultaat	-5.006	3.856	-2.589
Exploitatieresultaat	-5.006	3.856	-2.589

Bijlagen behorende bij de jaarrekening

Bijlage 1: Staat van overdracht en besteding van rijksbijdragen 2016

Jaarrekening 2016 Politieacademie	NIET TOEGEKEND AAN PROJECTEN					TOEGEKEND AAN PROJECTEN					TOTAAL	
	Saldo 2015	Ontvangen 2016	Totaal beschik. 2016	Mutatie toegekend aan projecten	Saldo 2016	Saldo 2015	Mutatie toegekend aan projecten	Besteed 2016	Vordering MvV&J	Saldo 2016	Saldo 2015	Saldo 2016
Algemene bijdrage												
Werving	-	2.970	2.970	-2.970	-	-	2.970	2.970	-	-	-	-
Selectie	-	6.528	6.528	-6.528	-	-	6.528	6.528	-	-	-	-
EVC's	-	428	428	-428	-	-	428	428	-	-	-	-
Initieel onderwijs	-	44.969	44.969	-44.969	-	-	44.969	44.969	-	-	-	-
Loopbaanbudget	-	37.150	37.150	-37.150	-	-	37.150	37.150	-	-	-	-
Onderzoek & Ontwikkeling	-	5.399	5.399	-5.399	-	-	5.399	5.399	-	-	-	-
LECD bijdrage	-	-	-	-	-	358	-	358	-	-	358	-
Politie & Wetenschap	-	509	509	-509	-	-	509	509	-	-	-	-
Totaal algemene bijdrage	-	97.953	97.953	-97.953	-	358	97.953	98.311	-	-	358	-
Bijzondere bijdragen												
Onderwijsfunctie												
SIRI	-	894	894	-894	-	532	894	1.153	-	273	532	273
ICT en Onderwijs	453	2.900	3.353	-3.353	-	651	3.353	2.469	-	1.535	1.104	1.535
Kandidatenprogramma	-	49	49	-49	-	396	49	-	-	445	396	445
School voor Politieleiderschap LMD	-	1.562	1.562	-1.562	-	1.319	1.562	1.326	-	1.556	1.319	1.556
Kennisfunctie												
Doorontwikkeling gebiedsscan	-	-	-	-	-	79	-	71	-	8	79	8
Politie en Wetenschap	563	1.815	2.378	-1.821	557	879	1.821	1.558	-	1.142	1.442	1.699
Overig												
Versterking Opsporing en Vervolging	-	-	-	-	-	268	-	268	-	-	268	-
Politieblad "Blauw"	-	350	350	-350	-	148	350	498	-	-	148	-
Parelvissers	-	-	-	-	-	232	-	-	-	232	232	232
Rentelasten	-	3.600	3.600	-3.600	-	1.024	3.600	3.447	-	1.177	1.024	1.177
Inkoop Max	-	335	335	-335	-	-	335	-	335	-	-	-
Politiekorps Caribisch Nederland	-	-	-	-	-	539	-	437	-	102	539	102
Programma Minder Regels	-	-	-	-	-	157	-	48	-	109	157	109
Reorganisatiebudget	-	-	-	-	-	5.711	-	5.711	-	-	5.711	-
Totaal bijzondere bijdrage	1.016	11.505	12.521	-11.964	557	11.935	11.964	16.985	335	6.579	12.951	7.136
Aanvullende bijdragen												
KIM opleidingen	-	-	-	-	-	77	-	77	-	-	77	-
Totaal aanvullende bijdrage	-	-	-	-	-	77	-	77	-	-	77	-
Rijksbijdragen overige departementen												
Totaal rijksbijdragen overige dep.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Bijlage 2: Staat van materiële vaste activa

	Grond en terreinen	Casco gebouwen	Overige huisvesting	Totaal huisvesting	Vervoer- middelen	Verbindingen en automatisering	Overige activa	Totaal materiële vaste activa
Per 1 januari 2016								
Aanschafwaarde	23.656	143.792	59.142	226.590	10.826	8.139	2.369	247.924
Cumulatieve afschrijvingen	4.102	33.548	26.394	64.044	5.268	5.749	1.435	76.496
Boekwaarde	19.554	110.244	32.748	162.546	5.558	2.390	934	171.428
Mutaties 2016								
Investerings	1.391	329	1.278	2.998	2.340	1.450	90	6.878
Herrubricering aanschafwaarde	233	257	-522	-33	0	33	0	0
Herrubricering cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Desinvesteringen	4.414	813	1.476	6.703	54	36	0	6.793
Aanschafwaarde	7.377	2.777	5.895	16.049	2.192	4.934	1.086	24.261
Cumulatieve afschrijvingen	2.963	1.964	4.419	9.346	2.138	4.898	1.086	17.468
Afschrijvingen	349	3.594	4.200	8.142	2.105	1.126	316	11.689
Aanschafwaarde	17.903	141.601	54.003	213.507	10.974	4.688	1.372	230.541
Cumulatieve afschrijvingen	1.488	35.178	26.175	62.841	5.234	1.978	664	70.717
Boekwaarde per 31-12-2016	16.415	106.423	27.828	150.666	5.740	2.710	708	159.824

Bijlage 3: Staat van voorzieningen

	Wachtgeld	Jubilea	Periodiek onderhoud	Inkoop Max	FLO/FPU	PTSS	Totaal
Begroting 2016							
Beginstand 1-1-2016	-	1.872	3.020	22.249	-	436	27.577
Dotatie	-	70	1.200	-	-	-	1.270
Onttrekking	-	175-	1.014-	-	-	-	1.189-
Vrijval	-	-	-	-	-	-	-
Eindstand 31-12-2016	0	1.767	3.206	22.249	1	436	27.658
Jaarrekening 2016							
Beginstand 1-1-2016	-	1.872	3.020	22.249	-	436	27.577
Dotatie	-	315	1.200	1.776	-	-	3.291
Onttrekking	-	350-	1.170-	980-	-	159-	2.659-
Vrijval	-	-	-	2.087-	-	92-	2.179-
Eindstand 31-12-2016	0	1.837	3.050	20.958	-	185	26.030
Jaarrekening 2015							
Beginstand 1-1-2015	15	2.047	2.490	24.723	1.779	553	31.832
Dotatie	-	129	1.200	-	-	192	4.866
Onttrekking	-	304-	670-	813-	1.654-	-	4.686-
Vrijval	15-	-	-	1.661-	125-	309-	405-
Eindstand 31-12-2015	0	1.872	3.020	22.249	-	436	27.577
Looptijd korter dan 1 jaar	-	273	956	938	-	185	2.352
Looptijd 1 - 5 jaar	-	697	2.094	6.773	-	-	9.564
Looptijd langer dan 5 jaar	-	867	-	13.247	-	-	14.114

Bijlage 4: Wet Normering Topinkomens

2016	Ingangsdatum dienstverband	Duur arbeidsovereenkomst werkzaamheden		Omvang dienstverband	Bruto beloning	Belastbare kostenvergoeding	Voorziening beloningen betaalbaar op termijn	Uitkering wegens beëindiging v/h dienstverband	Totaal bezoldiging	Individueel WNT maximum	Echte of fictieve dienstbetrekking
	Vanaf	Vanaf	Tot	Fte	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
College van Bestuur											
Dhr. L.Th.C. Kuijs (voorzitter)	25-04-2013	1-1	31-12	1,10	172	6	16	-	194 ¹	179	echt
Mevr. F.H. Everts MPA	15-11-2013	1-1	31-12	1,10	161	4	16	-	181 ²	179	echt
Mevr. drs. K.E. van Kammen	01-02-2016	1-2	31-12	1,10	117	3	14	-	134	164	echt
Voormalig lid College van Bestuur (gewezen topfunctionaris)											
Dhr. prof. dr. P. Tops	01-10-2006	1-1	31-12	1,06	137		15	-	152	179	echt
Raad van Toezicht											
Dhr. P.D. IJzerman (voorzitter)	01-01-2014	1-1	31-12		11	-	-	-		27	
Dhr. drs. G.M. van Wijk	01-01-2014	1-1	31-12		9	-	-	-		18	
Mevr. K.F.B. Baele	01-07-2014	1-1	1-2		1	-	-	-		2	
Dhr. M.S.R. Sitalsing	15-11-2015	1-1	31-12		9	-	-	-		18	
Mevr. W.A.M. van der Linden	15-11-2015	1-1	31-12		9	-	-	-		18	
Mevr. A.T. Bredée	01-02-2016	1-2	31-12		8	-	-	-		17	

¹ De overschrijding heeft als oorzaak de inhaaltoelage bezwarende functie ad 9. Deze is vervallen per augustus 2016. Zie ook ². Bestuurder valt onder het overgangsrecht.

² Door de loonsverhoging die is afgesproken in de CAO en de compensatie pensioenopbouw is het loon hoger geworden. Bestuurder valt onder het overgangsrecht.

2015	Ingangsdatum dienstverband	Duur arbeidsovereenkomst werkzaamheden		Omvang dienstverband	Bruto beloning	Belastbare kostenvergoeding ⁴	Voorziening beloningen betaalbaar op termijn ⁴	Uitkering wegens beëindiging v/h dienstverband	Totaal bezoldiging	Individueel WNT maximum	Echte of fictieve dienstbetrekking
	Vanaf	Vanaf	Tot	Fte	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015
College van Bestuur											
Dhr. L.Th.C. Kuijs (voorzitter)	25-04-2013	1-1	31-12	1,10	162	6	17	-	185 ³	178	echt
Mevr. F.H. Everts MPA	15-11-2013	1-1	31-12	1,10	148	3	17	-	168	178	echt
Voormalig lid College van Bestuur (gewezen topfunctionaris)											
Dhr. prof. dr. P. Tops	01-10-2006	1-1	31-12	1,06	127	-	16	-	143	178	echt
Raad van Toezicht											
Dhr. P.D. IJzerman (voorzitter)	01-01-2014	1-1	31-12		11	-	-	-	11	27	
Dhr. R.J.G. Bandell	01-09-2011	1-1	16-11		9	-	-	-	9	17	
Dhr. prof. dr. H.G. van de Bunt	15-11-2007	1-1	15-11		8	-	-	-	8	17	
Dhr. D. van de Meeberg	15-11-2007	1-1	15-11		8	1	-	-	9	17	
Dhr. drs. G.M. van Wijk	01-01-2014	1-1	31-12		9	-	-	-	9	18	
Mevr. K.F.B. Baele	01-07-2014	1-1	31-12		9	-	-	-	9	18	
Dhr. M.S.R. Sitalsing	15-11-2015	15-11	31-12		1	-	-	-	1	2	
Mevr. W.A.M. van der Linden	15-11-2015	15-11	31-12		1	-	-	-	1	2	

³ De overschrijding heeft als oorzaak de inhaaltoelage bezwarende functie ad 15. Deze vervalt in 2016, omdat dhr. Kuijs dan 60 jaar wordt. Bestuurder valt onder het overgangsrecht.

⁴ De bedragen in de kolommen Belastbare kostenvergoeding en Voorziening beloningen betaalbaar op termijn zijn in de jaarrekening 2015 omgedraaid. Bestuurder valt onder het overgangsrecht.

Er zijn geen andere medewerkers (niet-topfunctionarissen) waarvan de bezoldiging of een eventuele ontslagvergoeding uitgaat boven het wettelijk bezoldigingsmaximum (art. 4.2 WNT).

Bijlage 5: Staat van opgenomen en op te nemen leningen

Lening	Looptijd			Opname		Aflossing			Rente				
	Ingangs-	Afloop-	Aantal jaren	Datum opname 1e	Aantal tranches	Aflossings-	Datum eerste aflossings-	Aantal aflossings-	Percentage	Herziening	Conventie	Betaling	
MVF 1019	02-06-2008	01-06-2038	30	02-06-2008	1	Aflossingsvrij	01-06-2038	1	4,55%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1020	02-01-2009	02-01-2029	20	02-01-2009	1	Aflossingsvrij	02-01-2029	1	4,57%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1021	02-03-2009	01-03-2024	15	02-03-2009	1	Lineair	03-06-2019	20	4,51%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1022	02-03-2009	01-03-2019	10	02-03-2009	1	Lineair	02-06-2014	20	4,43%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1317	19-12-2008	21-12-2037	29	19-12-2008	1	Aflossingsvrij	21-12-2037	1	3,71%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1580	23-12-2009	23-12-2019	10	23-12-2009	1	Aflossingsvrij	23-12-2019	1	3,46%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1649	28-06-2010	30-06-2025	15	28-06-2010	1	Lineair	28-09-2020	20	3,08%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1817	17-06-2011	19-06-2017	6	17-06-2011	1	Lineair	19-03-2012	22	2,38%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 1852	28-09-2011	30-09-2019	8	28-09-2011	1	Lineair	28-03-2012	31	1,48%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 2057	25-09-2012	25-09-2017	5	25-09-2012	1	Aflossingsvrij	25-09-2017	1	0,85%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 2579	28-09-2015	28-10-2016	1	28-09-2015	1	Aflossingsvrij	28-10-2016	1	0,00%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 2611	17-12-2015	15-10-2030	15	17-12-2015	1	Lineair	15-01-2016	60	0,59%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
MVF 2765	30-11-2016	15-07-2031	15	30-11-2016	1	Lineair	16-01-2017	59	0,26%	N.v.t.	Actual / actual	Per jaar achteraf	
Lening	Hoofdsom									Rente			
	Initiële	Beginsaldo pro resto	Opname	Aflossing	Eindsaldo pro resto				Beginsaldo nog te betalen	Verplichting	Betaling	Eindsaldo nog te betalen	
					Totaal	Uitsplitsing totaal		Uitsplitsing lange termijn					
						2016	2016	KT [≤ 1 jr]					LT [> 1 jr]
Totaal	2016	2016	Totaal	KT [≤ 1 jr]	LT [> 1 jr]	[> 1 en ≤ 5 jr]	[> 5 jr]	1-1-2016	2016	2016	31-12-2016		
MVF 1019	15.000	15.000	-	-	15.000	-	15.000	-	15.000	399	684	683	400
MVF 1020	10.000	10.000	-	-	10.000	-	10.000	-	10.000	456	457	460	453
MVF 1021	10.000	10.000	-	-	10.000	-	10.000	5.500	4.500	376	452	451	377
MVF 1022	5.000	3.250	-	1.000	2.250	1.000	1.250	1.250	-	137	124	161	100
MVF 1317	15.000	15.000	-	-	15.000	-	15.000	-	15.000	17	557	553	20
MVF 1580	5.000	5.000	-	-	5.000	-	5.000	5.000	-	4	173	173	4
MVF 1649	20.000	20.000	-	-	20.000	-	20.000	6.000	14.000	313	617	614	316
MVF 1817	15.000	4.091	-	2.728	1.363	1.363	-	-	-	64	71	105	30
MVF 1852	8.000	3.871	-	1.032	2.839	1.033	1.806	1.806	-	16	51	55	12
MVF 2057	10.000	10.000	-	-	10.000	10.000	-	-	-	23	85	85	23
MVF 2579	5.000	5.000	-	5.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MVF 2611	30.000	30.000,00	-	2.000	28.000	2.000	26.000	8.000	18.000	7	170	171	6
MVF 2765	30.000	-	30.000	-	30.000	2.034	27.966	8.136	19.830	-	7	-	7
Totaal	178.000	131.212	30.000	11.760	149.452	17.430	132.022	35.692	96.330	1.811	3.447	3.512	1.747

Ondertekening

De jaarrekening was getekend op 5 juli 2017, namens het College van Bestuur van de Politieacademie:

Dhr. L.Th.C. Kuijs
Voorzitter College van Bestuur

Mevr. drs. K.E. van Kammen
Lid College van Bestuur

Overige gegevens

1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de directie van de Politieacademie

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Ons oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Politieacademie te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de jaarrekening 2016 (deel II van de jaarstukken 2016, onderdeel 1 tot en met 9 inclusief bijlagen en ondertekening) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Politieacademie op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Wet op het LSOP en het politieonderwijs, het Besluit comptabele regelgeving regionale politiekorpsen, de regeling HAP en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en publieke en semipublieke sector (WNT).
- Naar ons oordeel zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 rechtmatig tot stand gekomen. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met het in bijlage 1 bij het Controleprotocol regionale politiekorpsen (kenmerk DBC/CWZ/WVOB, nr. 2009-000034754 d.d. 29 januari 2009) opgenomen normenkader van relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2016.
2. De exploitatierekening over 2016.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. Bijlagen behorende bij de jaarrekening en ondertekening.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, en het controleprotocol regionale politiekorpsen (kenmerk DBC/CWZ/WVOB, nr. 2009-000034754 d.d. 29 januari 2009) en de Regeling controleprotocol WNT 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Politieacademie, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid.

Paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden

Wij vestigen de aandacht op onderdeel 5.2 van de jaarrekening waarin uiteengezet is dat een aantal onderdelen uit het Besluit comptabele regelgeving regionale politiekorpsen, boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving niet wordt gehanteerd, vanwege het feit dat met het Ministerie van Veiligheid en Justitie terzake specifieke afspraken zijn gemaakt. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming Titel 9 Boek 2 BW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Wet op het LSOP en het politieonderwijs, het in Nederland geldende Besluit comptabele regelgeving regionale politiekorpsen, de Regeling HAP en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De directie is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met het in bijlage 1 bij het Controleprotocol regionale politiekorpsen (kenmerk DBC/CWZ/WVOB, nr. 2009-00034754 d.d. 29 januari 2009) opgenomen normenkader van relevante wet- en regelgeving en de Regeling Controleprotocol WNT 2016.

In dit kader is de directie tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de Politieacademie in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de Politieacademie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Politieacademie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidsreizen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controle werkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden worden als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de academie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen of omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Politieacademie haar bedrijfsactiviteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang is, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde risico's in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanvaardbaar concluderen op basis van de controle-informatie die verkregen is tot de datum van de verklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de academie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daaraan gerelateerde toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 6 juli 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. G.J. Straatman RA